

Audiovisuaalne sektor kui tuleviku valdkond ja võimalused noortele

Piia Tamm

Viru Filmifondi ja Ida-Viru Loomeklastri koordinaator
SA Ida-Viru Ettevõtluskeskus

02.10.2024, Narva

“The creative economy has the right forces pushing its sails. This is not just art. It is an economic powerhouse that we must harness together, leaving no one behind.”

Rebeca Grynszan

Secretary-General of UN Trade and Development (UNCTAD)

Creative Economy Outlook 2024

Loomemajanduse sektori globaalne turg

Sektori **teenuste eksport** kasvas **2022. aastal 1,4 triljoni dollarini**, mis tähendab 29% kasvu võrreldes 2017. aastaga. Samal ajal ulatus **loomekaupade eksport 713 miljardi dollarini**, mis tähendab 19% kasvu.

Loometeenuseid eksporditi 2022. aastal enim **tarkvarateenuseid (41,3%)** ning **teadus- ja arendustegevust (30,7%)**, millele järgnesid **reklaam, turu-uuringud ja arhitektuur (15,5%)**, **audiovisuaalteenused (7,9%)**, **infoteenused (4%)**, ning **kultuuri-, vabaaja- ja päranditeenused (0,6%)**.

Digitaliseerumine muudab loomemajandust. Näiteks voogedastusteenused suurendasid oma osa ülemaailmsel muusikaturul **1999.a. võrreldes 10,4%** ja moodustavad nüüd **(2023.a.) 67,3%** ülemaailmsest muusikatuludest. **AI on selle muutuse peamine tõukejõud**, mis suurendab sisu loomist, levitamist ja tarbimist. See genereerib stsenaariume, filme, uudistartikleid, muusikat, pilte, pealdisi, animatsioone ja virtuaalreaalsuse sisu, parandades samal ajal tootmisjärgseid töövooge ja analüüsides kasutajaandmeid.

Allikas: Creative Economy Outlook 2024, UN trade and development.

Audiovisuaalne valdkond globaalselt

AV turu suurus 2023.a. - 285,62 miljardit dollarit.

AV turu suurus 2024.a. - 304,17 miljardit dollarit.

AV hinnanguline turu suurus 2033.a. - 390,76 miljardit dollarit.

Kasvavad valdkonnad on videomaterjalide tootmine; sotsiaalmeedia ja streaming platvormid; 3D lahendused; 4K tehnoloogiad; virtuaalne produktisoon.

Dünaamika põhjused suurenev urbanisatsioon; rahvastiku suurenemine; digilahenduste kättesaadavuse paranemine.

Allikas: Film and video global market report 2024

LOOMEMAJANDUS EESTIS

- Aastatel 2015–2019 kasvas loomemajanduse sektori kogutulu ja ettevõtete arv. **2019. aastal oli loomemajanduse sektori kogutulu ligi 1,9 miljardit eurot**, mis moodustas 2,6 protsenti Eesti ettevõtete müügitulust. Nelja aastaga on sektori tulud suurenenud 26 protsenti.
- Suurenenud on ka riigi toetus sektorile – 2019. aastal 262 miljoni eurot.
- **Loomemajanduse sektoris loodud lisandväärtus oli 2019. aastal 605,5 miljonit eurot.**
- **Loomemajandusettevõtete ja asutuste arv kasvas** nelja aastaga ligikaudu 25 protsenti ning kokku oli neid 2019. aasta seisuga **üle kümne tuhande**. **Sektoris oli hõivatud üle 28 000** inimese ehk umbes 4,2 protsenti Eesti töötavast rahvastikust.
- Tunduvalt on nelja aastaga kasvanud loomemajandussektori **eksport**. Kui 2015. aastal oli see 293 miljonit eurot, siis **2019. aastal 411 miljonit eurot**. Sektor on muutunud üha globaalsemaks ja interdistsiplinaarsemaks, jätkub lõimumine teiste kultuuri- ja majandusvaldkondadega.

Allikas: “Eesti loomemajanduse olukorra uuring ja kaardistus”, EKI, 2022.a.

Audiovisuaalne sektor EESTIS

- Videomängude sektor Eestis on kasvav:
64 ettevõtet; 800 töötajat; 60 M käivet (suur ekspordi potentsiaal).
- Film Estonia /EFI, cash-rebate süsteem/ on alates 2016 toetanud Eestis 57 rahvusvahelist projekti, mis on toonud Eestisse ca 60 M lisaraha, peamiselt teenusmajandusele ja loovsektori töötajatele.
- Võrdl. Leedus on aastas ca 50 rahvusvahelist projekti. Soomes on tootmise eelarved korades suuremad, kuid seal on vähem ambitsioone :)

AV sektor vajab talente nii kaamera ette kui selle tahta:

- **Lokatsioonid** (asukohtade valik; teede sulgemised; kooskõlastused)
- **Casting** (inimesed; loomad)
- **Tehnika** (valgustehnika: optika; helitehnika)
- **Kunstiosakond** (kostüüm, grimm; rekvisiidid; ehitus; masinad; SFX)
- **Logistika** (majutus; toitlustus; transport; turvateenused; meditsiin);
- **Raamatupidamine** (arved; autoriõigused)
- **Turundus** (kommunikatsioon; turundus)
- **Postproduksioon** (heli; graafika; montaaz; animatsioon; 3D; värvide määramised; VFX)

Ida-Virumaal on pikk filmide tootmise ajalugu!

“Kuningas Lear” (Lenfilm) 1969.a. J.Järvet.

Osaliselt Narvas ja Narva-Jõesuus

- Ida-Viru on filmiusku maakond
- Elavdame väikeettevõtlust
- Ida-Viru positiivselt pildis

Viru Filmifond - Eesti esimene regionaalne filmifond st 10 aastat regionaalset koostööd

- Viru Filmifondi maht suurenes 2019. aastal tänu Ida-Virumaa programmi kaasrahastusele (Regionaal- ja põllumajandusministeerium) ning tänaseks on meie regionaalsed rahastajad Toila vald, Jõhvi vald, Alutaguse vald, Lüganuse vald, Kohtla-Järve linn, Narva linnavalitsus, Sillamäe linnavalitsus, Narva-Jõesuu Linnavalitsus ja NPM Silmet.
- Viru filmifondi partneriks on Ida-Viru Kutsehariduskeskus.
- **Fond on avatud uetetele rahastajatele nii avalikust kui ka erasektorist.**
- Viru Filmifondi tööd koordineerib SA Ida-Viru Ettevõtluskeskus (IVEK).
- Kaasrahastame kuni 40% regionis tehtud kuludest.
- **Toetame mängufilmi; dokumentaalfilmi; seriaalide; lühifilmi; muusikavideode valmimist Ida-Virumaal.**

Mis kasu on Ida-Virul filmist?

- **Majanduse elavdaja** - film jätab piirkonda alati rohkem raha
Viru Filmifondi toetus aastas 200 tuh eurot/toome juurde 500 tuh eurot.
- **Turismi elavdaja**
- Kohaliku **kultuuri jäädvustaja ja kandja**
- **Uus väljund** teistele valdkondadel (majutus; toitlustus; transport; ehitus; kunstiosakond; postproduksioon).
- Uut tüüpi töökohtade loomine - **ümberõpe**
- Kohaliku **elanikkonna uhkustunne** (võimalus osaleda filmis).

Alates 2022. Suured filmid Ida-Virus:

“Erik Kivisüda” (2022) (EST-Lux)

“Apteeker Melchor” (2022)
(EST; FIN; LAT)

“Rootsi torpeedo” (2023)
(SWE/FIN/EST/BELG)

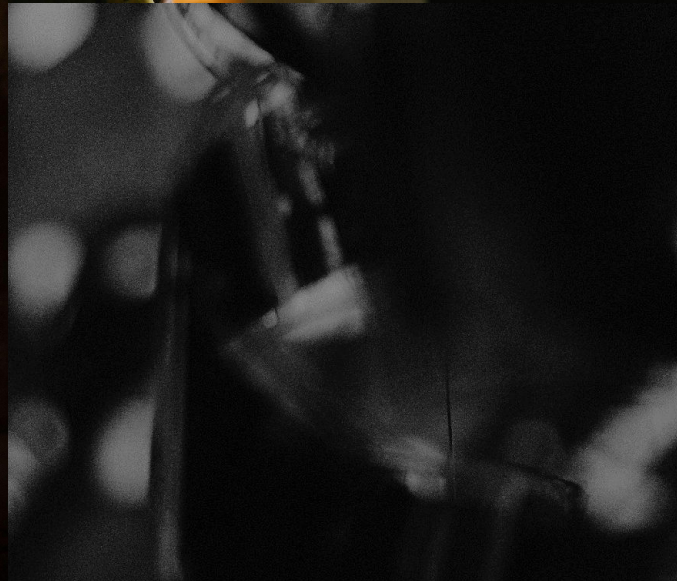
“Myyrä 3” (2023) (FIN/EST)

“Sisu 2” (2024) (FIN/EST)

“Department” (2024)
(EST/UK/USA)

"APTEEKER MELCHIOR" (2022) NARVA ja PURTSE

**Täna tähelepanu eest!
Ilusat päeva jätku.**

**Teie küsimused on
oodatud!**

PIIA TAMM

Viru Filmifondi koordinaator
Ida-Viru Loomeklastri koordinator

piia.tamm@ivek.ee
+372 5561 0512

Ida-Viru
Loomeklaster

loomeklaster.ee

VIRU FILM FUND

virufilmifond.ee